

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGŐLETTÉREK ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:
 Egész évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 3.- kor.
 Félévre . . . 6.- kor. Egy hónap . . . 1.- kor.
 Egyes szám ára 4 fillér.

Felelős szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:
HOROVITZ ZSIGMOND.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Piac-u. 12. (Nagytemplomtér felől.) Telefon 330.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:
 Egész évre . . . 18.- kor. Negyedévre . . . 4.50 kor.
 Félévre . . . 9.- kor. Egy hónap . . . 1.50 kor.
 Egyes szám ára 6 fillér.

Achim L. András.

A csabai kórházban egy magyar országgyűlési képviselő elköltözött az élők világából. Ezzel a magyar országgyűlési képviselővel azonban nem a politikusok sora ritkult meg, hanem a magyar parasztság egyik hatalmas ki-magasló alakja és vezére, a népet hártalanul szerető és érette fanatikusan küzdő harcos veszett el benne.

A parasztkirály pusztult el Achim L. Andrásban, akinek ellenfelei adták ezt a jelzőt, de akire csakugyan ráillett a király elnevezés abban az értelemben, hogy amit tett, a miért szenvedélyes temperamentumának egész erejével küzdött, azt mind a népnek, mind a magyar parasztságnak az érdekében tette. Lehet ennek a rendkívül érdekes egyéniségnek a harci modoráról, a taktikájáról és az egész agitatórius működésének helyességéről vitatkozni, az intenciói helyességéről, küzdelme céljának nemességéről vitatkozni nem szabad és rem lehet, mert az minden kétséget kizárólag a legszebb volt: a magyar parasztság szomorú és nyomorúságos sor-sának a javítása.

Achim L. András, aki úgy képzettségénél, mint vagyonánál fogva, szintén felcsaphatott volna urnak és hamarosan zsentrivé is válhatott volna, mint megannyi iskolázott és vagyonos társa, megmaradt parasztnak s mint ilyen vette fel a nagy és nehéz harcot a magyar parasztság és általában az ország legnagyobb átkával: a magyar közigazgatás közismert tulkapásaiival szemben.

És ez volt a végzete.

Apostolok szerepére vállalkozott s csak természetes, hogy vállalkozása mártíriummal végződött. Igazságot, humanizmust, jogokat akart a népnek, a melynek a bajait és fájdalmait legjobban ismerhette s minthogy ebben a mi szerencsétlen országunkban, ahol vigabban tombol az osztályuralom, mint bárhol a világon, a nép fölvilágosítása és ő tudatra ébresztése még mindig meg-bocsáthatatlan bünszamba megy: csak természetes, hogy szemben találta magát nemcsak a magyar közigazgatással, hanem egész társadalmi osztályokkal is, melyeknek a cirkulusait az ő becsületes szándéktól vezetett működése zavarta és é. dekeit veszélyeztette. Őserő lakott eb-

ben a hatalmas, szép szál magyar pa-rasztban, aki fanatikusan bízott a maga igazában.

Ezt az őserőt csak növelte és hatványozta az a hártalan szeretet, a mellyel az ő elhagyatott népe körülvette s amelynek a föltétlen bizodalma a ve-zéri szerepre juttatta.

Ebben a szerepében azután elkerül-hetetlenek voltak az összeütközések. A községi önkormányzatban vitt szerepe épen úgy, mint a politikai harcokban tanusított magatartása egyre szaporította ellenségeit, de ugyanekkor közelebb lán-colta hozzá hiveinek óriási táborát, amely fölött igazán korlátlan hatalma volt.

A folytonos harcban, amelyben bő-ségesen kapott sulyos sebeket, ha szen-vedélye elragadta szertelenségre is, ha a benne rejlő őserő néha erősebb erup-ciót követelt is: szép volt ez a tős-gyökeres paraszt még a szertelenségei-ben is, mert egyetlenegy ténye sem volt, amelynek gyökere nem a nép boldogításának nemes elhatározásából fakadt.

A halott ágya mellett hagyjuk el a Magyarországon mindent megmé-

Legszebb férfi kalapok Feketésénél.

A hazugság.

Irta: Leo Largaier.

Césár Pécomtal, a feuillassesi paraszt levélhordó egy vasárnap reggeli útjában meg-állt két virágzó bokor tövében és dörmögni kezdett:

— Különös !! Ennek a galagonyának és ennek a loncnak az illata együtt olyan, aminő a császárné ruhája volt akkor este, mikor őrt álltam a Tuileriák egyik szalonjában . . . Az őrdögbe is ! Hova téved a gondolatom . . .

Tele tődövel beszívta az illatot s még-egyszer ráhagyta:

— Ez teljesen ugyanaz a parfüm:

Aztán tovább ment a maga útján.

Hatalmas termetű volt, szikár és szálas, arca, bajusza és kicsiny hófehér kecskesza-kálla elárulta a vén katonát s kék bluzán, nagy rekettyevirághoz hasonlóan, ott fénylett a katonai érdemrend sárga szalagja, mert Césár Pécomtal nemcsak arra volt jó vala-mikor, hogy őrt álljon a császári kastélyban, hanem vitézül harcolt a bajor véresek el-len is.

Rágyujtott pipájára s leemelvén válláról

a nagy börszakót, azt kinyitotta s kivett be-lőle néhány levelet.

Ismerte már ő csaknem mindegyiknek az irását, mert a falubeliek, kiknek immár husz év óta hordja a leveleket, egy-egy pohár jó bor mellett vele is megismertették azoknak a tartalmát.

Ezt a levelet például a Ballut gyerek írta, aki épp most szolgálja le katonáéveit Indo-Kínában. És Césár Pécomtal mosoly-gott, mert a fiu minden levelében ugyanazt írta. Beszélt a tisztjeiről, a bajtársairól, a szabadságról, a rizsről s a pulykák áráról. S mindez mégis a könyekig meghatotta az őreget.

Emezt itt Bertha Lilaire írta, a szép kis leány, kit ő már csecsemőkorában ismert s aki most a városban lakott, de aki bucsu napján évenként eljött a faluba berizsporozott arccal, hamis gyémántfülbevalókkal és zseb-kendőjén több parfümmel, mint amennyi Paulet-nál az esplanadebeli fodrásznál rak-táron van. Az őregek mégis örültek jötté-nek és Césár Pécomtalnak mosolyognia kellett.

A kezébe vett egy levelet és hosszasan vizagálgatta. A levél özvegy Lenotrené asz-

szonyak volt címezve s a postabélyeg ezt a köriratot viselte: Páris. Különös, ez nem volt Lenotrené asszony fiának erőteljes, férfias írása, azé, aki Tristan Rozier név alatt iro-gatni szokott a lapokban s a derék ember kissé gyanakodva nézte a levelet.

Mivel mindent tudott, tudta azt is, hogy Tristan Roziernek, a költőnek anyja nem tudott sem írni, sem olvasni, ami csak elég mulatságos dolog.

Az asszony csekélyke nyugdíjából élt s fiát valami biztos pályán szerette volna látni, ügyvédnek, vagy orvosnak, még pedig egy szeretetreméltó asszonyka oldalán, aki az ő alkonyát is megédesítette volna. Az, hogy írásai révén fiát mindenfelé emlegették, alap-jában véve nem igen érdekelte, mert hisz álnév alatt írt s ő maga amugy sem tudott olvasni.

Mikor fia egy izben tudtára adta, hogy valamelyik színház elfogadta előadásra egyik darabját, az öreg asszony sirva fakadt, mert azt hitte, fia színészzé lett, vagy, ahogy ő nevezte: komédiássá.

Césár Pécomtal ezt mind tudta.

A fiatalember, hogy anyjának örömet szerezzen, megírt neki mindent, ami jó érte.

Modern CIMFESTÉSZETI műterem
 DEBRECZEN, HATVAN-U. 6. — Szolid, olcsó és pontos munkát készít. **BURAY IMRE**

telyező politikát, amely Achim L. András tragikusan szomorú szerencsétlenségének az okozója s minthogy az egész borzalmas ügy immáron a bíróságok hatáskörébe tartozik, a gyilkos munkához sem lehet szavunk. De minden politikától és minden jogászai szemponttól eltekintve, mélységes fájdalom fog el bennünket a hirre, hogy két magyar zsentimén akármilyen oknál fogva is, mint egy kutyát a saját vackában, úgy lövi le a magyar parasztvezért, a magyar országgyűlés tagját, a családapát. Es erre a hirre ismét borzadalmas távolságokat és tátongó ürt érzünk a mi szegény országunk és a művelt nyugat között.

A kereskedelmi budget.

Achim bucsuztatása a képviselőházban.

A tegnapielőtti békéscsabai véres tragédia visszhangjával kezdődött a mai ülés. Berzeviczy Albert elnök szerencsésen eltalálta a szavakat, amelyekkel eiparentálta Achim Andrást és szavait általános helyeslés kísérte. Azután áttért a Ház a kereskedelmi budget költségvetésének folytatási tárgyalására.

Berzeviczy Albert elnök negyed tizenegy óra után megnyitja az ülést.

Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Achim emlékezete.

Elnök: Békéscsabán tegnapelőtti történet gyászbeszéd elbírálását nyugodtan bizhatjuk mi és bizhatja az ország a független bíróságra. Bennünket még mély fájdalom tölt el, hogy az emberi indulatok kiörésének egy képviselőtársunk, aki képességei révén jobb sorsra lett volna érdemes, áldozatul esett. Indivánozza, hogy a Ház Achim L. András képviselő váratlan és tragikus halála fölött jegyzőkönyvben fejezze ki részvétét. (Helyeslés.) Főhatalmazást kér, hogy Békéscsabán kirihassa az új választást.

A Ház a főhatalmazást megadja.

Következik

a kereskedelmi tárcá

költségvetésének folytatási tárgyalása.

Hegyi Arpád a függetlenségi Kossuth-párt nevében kijelenti, hogy a kereskedelmi költségvetést nem fogadja el. Sajnája, hogy a Ház oly közönyt viseltetik az ülések iránt.

Felkiáltások jobbról: Az ön pártjából egyetlen ember sincs jelen! (Derűtlenség.)

Hegyi Arpád: Ugy véli, hogy a munkapárt „bizalma” közönyt is minősíthető.

Egy hang jobbról: De hiszen önök nincsenek itt!

Hegyi Arpád: Attér a kereskedelmi tárcára. Konstatálja, hogy a múlt kormány kereskedelmi törvényjavaslatainak nagy részét szó szerint vette át a mostani kormány, amely pedig mindig azt hirdeti, hogy más és új a kereskedelmi politikája mint az előző kormányé. Egy közlekedési akadémia főállítást sürgeti. Az ipar fejlesztését sem szabad elhanyagolni s ezért kéri a minisztert, hogy ez irányú programját fejtsse ki. A posta- és távírdakalkalmazottak fizetésének rendezését sürgeti. Helytelenül, hogy a kormány a vasutasok fizetési rendszerét akarja a postásokra kiterjeszteni és különösen rosszulja, hogy a postahivatalnokok egy részét még meg is károsítja. Határozati javaslatot nyújt be, amely a postásoknak a nyolcadik fizetési osztályba való automatikus előlépését biztosítja. A protekciórendszer megszüntetését követeli. Konkrét példát hoz föl, hogy egy postamester, aki már ideiglenesen meg volt bízva, egy nő kedvéért mellőzték. Nem akar intimításokat föltárni, de annak a nőnek nagy protekciója volt. (Mozgás.) Hosszasan bírálja a kormány vasuti politikáját. A budapest—fiume fővonal második vágányának kiépítését sürgeti. Ezt a kérdését igen szerencsésen óhajtotta megoldani Kossuth Ferenc.

Lukács László pénzügyminiszter: Nagyon sokba kerül!

Hegyi Arpád: Két hadihajó árából kikerülne a költség! (Zajos helyeslés.) Rosszulja, hogy az államvasutak bevételeit mindig másra használják és nem a vasutak fejlesztésére. Rámutat a vasuti berendezés hiányaira, s sürögően követelve, hogy a kormány haladjon tovább azon az uton, amelyet Kossuth Ferenc megkezdett. A budapesti pályaudvarok már alig tudják lebonyolítani a forgalmat s rövidesen befog következni, hogy megáll a vasut. A vasuti jogügyi osztály hanyag működését is a miniszter figyelmébe ajánlja. Rátér a munkásbiztosító

pénztár ügyeire s kívánja a törvény módosítását, hogy a tapasztalt hiányok orvosolhatassanak. A költségvetést nem fogadja el. (Élénk helyeslés balról.)

Elnök az ülést öt percre felelfüggeszti.

Szünet után

Radicsevics Lőrinc magyar nyelven kiemeli, hogy a közönségre bizott gazdasági érdekek igazságos istápolása különösen alkalmas volna a közönség testvéri érzetét megerősíteni. Sajnos, hogy a mérvadó körök nem igyekeztek eléggé Horvátország gazdasági viszonyait tanulmányozni és működésüket azokhoz illeszteni. Utal arra, hogy a vasuti és forgalmi politika nem volt mindig igazságos tekintettel. Horvátország érdekeire és azért az az óhajtása, hogy a forgalmi és vasuti politika több tekintettel legyen Horvátország gazdasági szükségleteire. A Horvátország és Magyarország közti testvéri viszonyt nagyon zavarja az, hogy a közös hivatalokban nem alkalmaztatnak horvátok, miként ezt a kiegyezési törvény előírja. A törvény szerint Horvátország területén a közös ügyekre nézve is a horvát nyelv a hivatalos nyelv. Dacára ennek mégis gyakran esik sérelem e tekintetben. A horvát képviselők kéri tehát, hogy Horvátországban külön vasuti tanfolyan állíttassék fel. A postánál és a távírdánál ugy a külső, mint a belső szolgáltatnál kizárólag horvát legyen a hivatalos nyelv. E kívánások teljesítése reális biztosítéka lesz annak, hogy Magyarország visszatér ismét arra az álláspontra, mely tiszteletben tartván az egymás közötti jogi viszont, lehetővé tette a Magyar és Horvátországok közt a szívélyes viszont. Abban a feltevésben, hogy e követelések teljesíteni fognak, ő és képviselőtársai a költségvetést megszavazták.

Gróf Batthyány Tivadar: Reflektál a horvát szónok beszédére és elismeréssel van iránta, hogy itt a Házban tették szóvá sérelmeiket, mert annak itt van a helye. Helyesli az egyes emelt kifogásokat és azokat részben megvalósítandónak tartja. Helyesli a vasutak kiépítésére felhozottakat, de nem véli teljesítendőnek az Ausztria (Rohicsi vonal) felé vezető vasuti vonal kiépítését, mert Ausztria tudvalevőleg tarifa hrcot folytat a magyar államvasutak ellen. Különönsnek tartja, hogy a horvátok, dacára, hogy elismerik, hogy a magyar korona országai egységes gazdasági területet képeznek, mégis Horvátországból külön gazdasági területet akarnak csinálni.

Bírálja a költségvetés egyes tételeit és kimutatni igyekszik, hogy az önálló vamterület nemcsak magyar, hanem osztrák szem-

Megírta többek közt, hogy Victorien Bruissant, a hírneves költő meghívta ebédre s hogy az öreg mester rendkívül szeretetre méltó volt hozzá.

Az öreg anyóka épp főtt gesztenyéből álló reggelijét költötte el, mikor a levélhordó felolvasta neki fia levelét, melyben szemléltetően le volt írva a remek ebédlőterem számtalan ragyogó csillárjával, tükreivel, virágaival és szolgáival.

Egy más alkalommal azt jelentette a levél, hogy Tristan Rozier nagyszerű előadást tartott a népegyetemen. majd azt, hogy immár a maga, saját butoraival berendezett lakásába költözött.

A versköltőből, mely szintén megérkezett, minden látogatásakor csak egy-egy lapot olvasott fel Pécomtal, de nem sokat értett belőle. Mégis azt vélte kiolvasni belőle, hogy a fiatalember nagyon boldogtalan egy nő miatt s hogy a versek tulajnyomó része valami Bianca Novella kisasszonyhoz van intézve.

Mindezek a dolgok a bámulat és becsülés érzetét keltették fel a levélhordóban Lenatrené asszony fia iránt, mert hisz a jámbor nem tudhatta, hogy Tristan híres előadása tiz szunyókáló munkás és néhány kárörvendő kartárs előtt folyt le, hogy a könyvből egyetlen példány sem kelt el s hogy Bianca Novella kisasszony egy neuillyi házmeester lánya volt, aki tragédiákban statisztált s rendszeresen megcsalta Tristan Roziert.

A levélhordó visszatette a levelet a borszákba s megindult Lenatrené asszony lakása felé, akit már néhány napja nem látott s akiről tudta, hogy gyengélkedik.

Mikor az ajtóhoz ért, épp akkor lépett ki azon az orvos. A levélhordó kérdezősködött:

— Igazán bámulatos, hogy mily rohamosan járja a végét. Már annyira gyenge, hogy nem adok neki egy hetet — felelt az orvos.

A levélhordó benyitott:

A kis parasztszoba egészen tele volt napfényel.

Lenatrené asszony szundikált. A fényezett szekrényen nem állt egyéb, mint fiának arcképe bársonykeretben s egy menyasszonyi koszoru, melynek viaszvirágai már teljesen megsárgultak. A szél ünnepélyes harangszótt hozott a kerten át, amelyben két pillangó kergetőzött.

A levélhordó sajnálta felkelteni az alvó beteget. Szokása szerint felbontotta a levelet, mert ez az ő tisztje volt és gyorsan átfutott rajta.

Tristan Roziernek egy barátja írta, szárazon jelentvén, hogy a költő meghalt. Ön gyilkosságát követelt el Bianca Novella miatt. Egy kötetre való kézirat maradt utána. Ezzel vajjon mi a teendő? stb.

César Pécomtal felemel e tekintetét. A helyről, ahol áll, áttekinthette az egész napsugárban fűdő szobát. Az ágy szélén egy sápadt, sárga kéz pihent. Lehajtotta fejét s

egy pillanatra úgy vélte, hogy kékszinű blua lángol.

Vörösnek látta a szemében uszó könyccsepptől s a napsugár fényében, mely megvillogtatta katonai érdemrendjének aranyozott bronzát.

Lenatrené asszony felébredt s meglátta a levélhordót, kezében a levéllel.

— Kend az, César? Mondja... olvassa gyorsan...

Az öreg nyomban kiegyenesedett, hátrahúzódott az ablak felé s erőt véve mély megindultságán, olvasni kezdett:

Drága anyám!

Ezuttal csak néhány rövid szót. Nagy munkában vagyok. A szerencsém dolgozom; darabomat végre elfogadták s én a jövő héten hazakerkezem, hogy karjaimba zárjalak s kissé kipihejem magamat.

Az öreg asszony arcán, melyen ott volt a halál álarca, megjelent egy mosoly, olyan, amint húszéves korában mutathatott.

— Köszönöm, César. Illelék, hogy feljünk neki. Irja azt, hogy jól érzem magam, nehogy bánkódjék... A bélyeg árát majd megadom.

Aztán újra elaludt.

Harmadnap César Pécomtal ünnepi bluzát és új kópóját viselte, mert hivatalos körutja befejeztével Lenatrené asszony temetésére kellett mennie.

pontból sem olyan rossz, mint azt bizonyos körök és a kormány feltűntetni szeretné. — Beszél helytelen vasutpolitikánkról. Az ipar-törvény revízióját sürgeti, különösen a kereskedelmi törvények keretében a biztosítási ügy rendezését. A keresk. alkalmazottak helyzetének sürgős javítását kívánja. A keresk. alkalmazottak és munkaadók viszonyának sürgős szabályozását sürgeti. Végül kijelenti, hogy a költségvetést nem fogadja el. (Zajos taps és éljenzés a baloldalon.)

Az ülés délután fél három órakor végződik.

A csabai tragédia.

— Sokat vétettem életemben. Most bocsánatot kérek mindenkitől, akit megbántottam!

Ezek voltak utolsó szavai Achimnak.

Fájdalomtól eltorzult arccal fekszik a hullaházban. Családja a boncolás mellőzését kérte, de a törvényszék a törvény rendelkezése szerint a boncolást elrendelte, amelyet ma reggel az orvosok elvégeztek.

A boncolás beigazolta, hogy Achimot előbb egy nehéz tárggyal — Zsilinszky Gábor egy vasbottal — homlokra sujtották. Achim lehajolt és akkor Zsilinszky Gábor háromszor belelőtt. Az első golyó célt tévesztett és a ruhaszekrénybe furódott, a második golyó a ballábon érte és átfurta a jobb alsó lábrészét is, a harmadik golyó a már megrogyó embert a két farsont között találta, két helyen feltépte a beleket, szétroncsolta a hólyagot és az ülőgumóban akad meg, közben a gyomorizom falát is megsértette.

A temetés.

Achim temetése szerdán délután 6 órakor lesz. Hire jár, hogy hívei nagy tüntetéseket rendeznek. Sokan ezt is kétségbe vonják, de azért a végülisesség napjára nagy katonaságot állítanak talpra. Nem lehet tudni bizonyosan: nem állanak-e bosszút a parasztpártiak vezérük haláláért.

Achim hívei fölkeresték Koren Pál ev. ref. lelkészt és felkérték, hogy engedje meg, hogy az elhunytat a templomból temethessék. Koren levelet intézett Zsilinszky Endréhez, aki az egyház felügyelője és intézkedést kért tőle. Zsilinszky azonban lelkiállapotára való hivatkozással elhárította magától az intézkedési jogot.

Achim temetésére híveire óriási számban fognak megjelenni. Az esperes zavargástól tart, és a templomot ezért nem engedte át a temetésre.

Békéscsaba csendes.

A kórház tájékán és a város utcáin kisebb-nagyobb csoportok láthatók, amelyek némán állodognak, de zavargás mindeztől nem történt.

A katonaság teljes készenlétben van a csendőrség kisebb csapatokban cirkál az utcákon és megakadályoznak minden csoportosulást. Tartanak tőle, hogy lesznek zavargások s ezért Liszy Viktor királyi főügyési helyettes is még néhány napig Csabán fog maradni.

A nép nagyon ingerült. De benn a városban nem lehet a forrongás következményeitől tartani. Ott van a 101-ik gyalogezred két zászlóaljja és 120 csendőr állandó készenlétben. Az utcákon fegyveres őrcikóknak, akik megakadályoznak minden csoportosulást.

Különösen a csirkepiacot védik, ahol a Népegylet van, ide senkit sem engednek.

Veszélyesebb a helyzet künn a tanyákon, ahol a parasztlak csoportokba verődve, izgatottan tárgyalják vezérük halálát. A parasztpárt vezérei egyébként amint értesültek Áchim haláláról, nyomban értesítették erről a népet, figyelmeztetvén őket, hogy ne menjenek tulzásba, és óvakodjanak a rendzavarástól. Szeiler E. k. főszolgabíró és Debreceni Lajos szolgabíró is intézkedtek, hogy a temetésen úgy a katonaság, mint a csendőrség létszámát megerősítsék. A temetésen körülbelül százezer emberre számítanak.

Achim utóda.

A parasztpárt Darabos János elnöke alatt értekezletet tartott, amelyen megválasztották a bizottságot, mely előkészíti a temetést és felügyel a rendre.

A parasztpártkörben nagyon izgatott a hangulat. Ugy látszik, hogy a párt Áchim halálával hatalmát félti. Fogadkoznak, hogy a gyászbeszéd csak megerősítette a pártot és megmutatják, hogy Békéscsabáról csak parasztpárti képviselőt juttatnak a parlamentbe. A párt tagjai azt hirdetik, hogy a két Zsilinszky-fiu előre megfontoltsággal követte el a gyilkosságot, amelyben bűnrészes Békéscsaba egész urtársadalma,

A párt a temetésre nagyarányú előkészületeket tett és a tanyákról behozták a párt minden tagját.

Békéscsabán azt beszélik, hogy Achim utódjául Jászi Oszkár író és szerkesztő, a híres szociológus fog fellépni.

Zsilinszkyék.

A két Zsilinszky-fiut a békésgyalui törvényszék fogházában őrzik. Mikor tegnap délután öt órakor a békéscsabai járásbírószék épületéből egyszerű kétfogatú kocsiba ültek, hogy a tizenhét kilométernyire fekvő Békésgyalura szállítsák a két testvért és a menet megindult, tíz fegyveres lovascsendőr fogta körül és kísérte útjában a kocsit, hogy szállítás közben valahol a felbőszült nép meg ne támadja.

Ott állt a főut sarkán a szomorú apa és könnybe lábadt szemmel mondta:

— Ha szombaton meg vasárnap itthon lettem volna, nem esett volna meg a szerencsétlenség. Oh, ha az én szívem megsugta volna nekem, hogy veszély fenyegeti szeretteit gyermekeimet!

Zsilinszky Endre azt is mondta, hogy ő Achimot sohase bántotta, sőt a Pető-féle választás idején egy táborban küzdött vele. Nagyon rosszul esett neki, hogy éppen őt választotta támadásai célpontjául. A fiaiját helyteleníti és borzasztóan fájjalja.

Zsilinszky Endre teljesen egyedül van, mert a felesége, akét nagyon megviseltek a történetek, rokonaihoz Budapestre utazott, de nem fél semmiféle támadástól, fegyver nélkül jár és várja a bekövetkezendőket.

SPORT.

Labdarúgó mérkőzés. A Debreceni T. E. és Matkeoci S. E. játszott vasárnap a nagy-ardei sporttéren Felsőmagyarország bajnokságáért, amely mérkőzést a derék debreceni fiuk 8:0-ra megnyertek. A debreceni fiuk közül majdnem mind jó volt. A matkeóciak között Winter kézmárki jogász, mint szélső tünt ki fenomenális technikájával. (Mars.)

A 'Debreczen' szerkesztősége és kiadóhivatala Piac-utca 12. sz. a.

Egyházmegyei közgyűlés.

Kitűzték a püspökválasztást.

A tiszántúli egyházkerület tegnap kezdte meg rendes tavaszi közgyűlését, amely a tárgysorozat rendkívülisége miatt még ma is tart. Bár a napirenden a püspökválasztás kitűzésén kívül különösebb ügy nem szerepelt, az egyházkerület tagjai közül igen számosan jelentek meg a közgyűlésen.

Rendkívül impozáns volt a kegyeletes megemlékezés, amelynek Eröss püspök elhunytá miatt adott kifejezést az egyházkerületi közgyűlés. Az oratoriumban gyászistentisztelet volt, amelyen Sulyok nagyváradi esperes gyönyörű és magas szárnyalású emlékbeszédet mondott.

A közgyűlésről részletes tudósításunk a következő:

Reggel 9 órakor kezdődött meg az egyházkerület közgyűlése. Legelőször is ima volt, amely a nagytemplomban tartatott.

A közgyűlésen ott voltak Domahidy Elemér főispán, György Endre volt miniszter is. Degenfeld József gróf főgondnok, világi elnök, Dávidházy János esperes, egyházi elnök, Dicsőfi József főjegyző ültek az elnökségi emelvényen.

A főgondnok elnöki megnyitó beszédében megemlékezett az egyházkerület mély gyászáról, mely Eröss Lajos halálával következett be.

Ezután számba vették a gyűlésről elmaradt tagokat.

Örvendetesen vették tudomásul, hogy a debreceni egyház főgondnokául Kovács József polgármester választották meg.

Néhány kisebb jelentőségű személyes ügy elintézése után Dicsőfi József főjegyző bejelentette a közgyűlésnek Eröss Lajos püspök halálát. Felolvasták a részvéttáviratokat. Majd a közgyűlés tagjai az oratóriumba vonultak, ahol Sulyok István nagyváradi esperes gyönyörű emlékbeszédet mondott. Kiemelte e beszédben Eröss Lajos püspök ragyogó egyéniségét, melynek emléke örökké élni fog.

Ezután a közgyűlést folytatták.

A püspökválasztás ügye került tárgyalásra. Minden nagyobb vita nélkül elhatározta a közgyűlés, hogy a választást elrendeli. Megteszi erre vonatkozólag az összes intézkedéseket az egyházkerületben. Az egyházak szavazatainak beküldésére a közgyűlés június hó 20. napját tűzte ki. A szavazatszedő küldöttség tagjaik megválasztottak Domby Lajos, Sütő István, Berky Béla, Biky Sándor, Domahidy Elemér, Helmezy András, Bary Ferenc, Fráter Barna, Kovács József polgármester, Dávidházy János esperes, Futó Zoltán, Kun Béla.

A közgyűlés ezután elhatározta, hogy Sulyok István gyönyörű emlékbeszédét kinyomatja és elküldi a kerületben levő egyházaknak.

A közgyűlés még egy óráig tárgyalt. Jelentősebb ügyek nem igen kerültek szónyegre. Dél felé már alig voltak néhányan a főiskola nagytermében, ahol a közgyűlés folyt.

Egy óra felé járt az idő, midőn Gróf Degenfeld főgondnok az idő előre haladottsága miatt a közgyűlést felfüggesztette.

A Royal szálló nagytermében a főgondnok bankettet adott, amelyen az egyházkerület tagjai megjelentek.

Négy óra tájban délután nyílt meg újból a közgyűlés és folytatták a napirend tárgyalását. Az érdeklődés már nem volt olyan nagy mint délelőtt. Egymásután vették tudomásul a különféle egyházak jelentéseit, alapító leveleket stb.

A késő délutáni órákban ért véget a közgyűlés, melynek folytatását ma reggel 9 órára tűzték ki. Alkalmast a mai nap folyamán a napirend hátralévő részét letárgyalják.

IRODALOM.

Nagy könyvsíkor. A tavaszi könyvpiac legérdekesebb ujdonsága az a kis verskötet volt, amely Lovász Károlynak, a gyorsan népszerűvé lett kabaré-poétának tollából jelent meg Pesti versek címmel. A mi fővárosunk minden félszűzségét erősen csipkedő és szociális ízű, pajkos versek nagy olvasóközönséget hódítottak maguknak. A Pesti versek első kiadása teljesen elfogyott és most került ki a sajtó alól a második kiadás. A verskötet, amely Budapesten, Dick Manó kiadásában jelent meg, 1 korona 60 fillérért minden könyvkereskedésben megrendelhető.

Csak a zsidót!

Polónyi az antiszemita vezér.

Szokatlan népgyűlést tartottak vasárnap délután Budapesten a Vigadóban. A Katolikus Népszövetség hirdette a népgyűlést, melynek programján a vezérek ünneplése állt, valójában azonban példátlan antiszemita hecset rendeztek a klerikális vezetők, élükön — Polónyi Gézával. A katolikus legényegyesületek, a klerikális szakszervezetek, a kongregációk szervezett csapatokban küldték a népgyűlésre embereiket, úgy hogy mintegy tízezernyi tömeg gyűlt egybe.

Zboray Miklós volt az elnök, aki megnyitó szavaiban kijelentette, hogy nem kívánnak egy pártot vagy felekezetet se bántani.

— Csak a zsidót! — harsogott valaki s erre kitört a tömeg s állandóan hallatszottak a szenvedélyes kiáltások, amit a szónokok boldog mosolylyal fogadtak. Egyre kiáltoztak:

— Ki a zsidóval!

— Pusztuljanak a zsidók! Menjének vissza Galiciába, Szemtelen zsidók! Pizkosok!

A szónokok nem igen ejtették ki ezt a szót, hogy zsidó, de Polónyi Géza őszintén beszélt. Végre akadt hallgatósága, amely előtt mindezt elmondhatta, amiről életében karrierjének és vagyonszerzésének érdekében nem beszélhetett kedvére. Meggyőződésének végre nyíltan kifejezést adhatott. Persze a zsidókról beszélt.

Kijelentette, hogy életében először vesz részt felekezeti jellegű gyűlésen, aztán hozzatogott témája kifejtéséhez, hogy a zsidónak nincs istene, csak a pénz. Majd tiltakozott ellene, hogy a fővárosi plébánosokat zsidók választják, aztán pedig a szabadkőművesekről beszélt. Szavai óriási lelkesedést keltettek.

A tömeget valósággal fanatizálta. Két ujságíró volt jelen, akikről látszott, hogy nem antiszemiták, ezeket hangos megjegyzésekkel illették s a sugásnak egy sajtóságos nemével kínálták őket.

A gyűlésen történtek híre fölháborodást keltett fővárosszerte. Justh Gyula a képviselőház folyosóján a következő kijelentést tette:

— Ami vasárnap a Vigadóban történt, az nem más, mint nyílt zászlóbontás a reakciónak és antiszemitizmusnak. Szörnyűség, hogy manapság ilyesmi történhetik. Pártom nem fogja tétlenül nézni ezt a propagandát. Teljes erővel küzdeni fogunk ellene s én már legközelebb a képviselőházban is sikra szállok ellenében. Képtelenség az, hogy független ember, aki Irányi Dániel hagyományait emlegeti, ilyen szerepkörre vállalkozzon.

Diagnózis a debreceni katonai kórházban.

Szimuláló, ha haldoklik is.

Végh Dezső szobafestő már évek óta nem üzi megerségét. Hosszabb idő óta foglalkozik a társadalomtudományokkal s radikális gondolkozásmódja némileg az ideális anarchista irányzat felé sodorta. Hét évvel ezelőtt, 1904-ben besorozták katonának.

A nagyváradi 4. honvéd gyalogezredhez osztották be, azonban hónapokig tartó súlyos izületi csúza miatt egy évre szabadságolták. Azóta minden év nyarán behívták gyakorlatra, de munkaképtelen beteg lába miatt a gyakorlatokat mindig elengedték. Közben Végh Dezső meg is nősült. Csak a napokban született meg a második gyermek. Ugyanakkor sürgős behívót kézbesítettek neki. Lakásán a felesége és ő súlyos betegen feküdtek.

Mindezek dacára Végh felvászorított a katonai ügyosztályhoz, onnan az ezredparancsnoksághoz, majd a 4. honvédgyalogezred kaszárnyájába vitték. Itt a harminc éves beteg ember előtt kijelentették, hogy az 1904-ben ideiglenesen elengedett két évét most azonnal le kell szolgálnia.

Hiába igazolta a halálrareműlt ember dr. Meer Samu munkásbiztosítópénztári orvos bizonyítványával, hogy már öt hónap óta ágyban fekvő beteg s izületi csúzon kívül tüdőhurutban és szívhurutlobban szenved.

A kaszárnyában még elég kiméletesen bántak vele s mikor látták, hogy tényleg rendkívül súlyos beteg, beszéltették a debreceni honvédkerületi kórházba, ahol a főtörzsorvos ridegen jelentette ki:

— Maga szimuláns! Teljesen alkalmas a szolgálatra, akárhogyan is kitanították szimulálni a civilorvosok két koronáért.

A főtörzsorvos ur szentenciája ellen nincs felebezés. Végh Dezső, a halálosan beteg szimulánst tegnap délelőtt visszavitték Nagyváradra ahol megkezdik „kioktatni” csapatszolgálatra.

Irodalmi estély Debrecenben.

Szász Zoltán és Medgyaszay Vilma előadása.

Egy lelkes írókból és művészekből álló csoport valósítja meg nálunk azt az irodalmi szempontból is helyes eszmét, hogy a közönség személyesen ismerje meg az írókat. Ne csak a könyvekből, a hideg betűkből szívja magába az író lelkének, szellemének termékeit, hanem lássa hallja azt, akit írása könyve után megszeret.

Ez a mindenképpen dicséretes gondolat vezérli a Kultura Irodalmi és Művészeti Társaságot, amikor Debrecenbe is elhozza a fiatal irodalmi Magyarországot egyik legnagyobb szerűbb íróját Szász Zoltánt, és a modern előadói művészet egyik legfényesebb csillagát

az európai hírnagyszerű diseust Medgyaszay Vilma.

Megirtuk már, hogy ez a irodalmi szenzációnak ígérkező estély május 25-én csütörtökön este lesz a színházban és hogy az egész város művelt közönsége nemes érdeklődést tanúsít már az első hírek kapcsán is.

Szász Zoltán, a szépségről és szerelemről és ezeknek egymáshoz való viszonyáról fog előadást tartani az ő zseniális szellemességével és elragadó előadói modorával. Medgyaszay Vilma pedig új dalokat fog énekelni Nádor Mihály zeneszerző, a Nagy Endre karmestere kíséretével.

A kereskedőkre való tekintettel a Kultura Társaság az estély kezdetét fél kilencre tette. Előjegyzéseket Csáthy Ferenc könyvkereskedésében lehet eszközölni, 4, 3, 2, 1 koronás árakban.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szerdán Bob herceg operett Komlóssy Emma fellépte.

Csütörtökön Cigánybáró operett Perényi József 35 éves jubileuma. Zilahyné S. Vilma utolsó fellépte ez időnyben.

Pénteken Anatol vigjáték ujdonság. Szombaton Anatol vigjáték ujdonság. Vasárnap délután Csapodár vigjáték. Vasárnap este Anatol vigjáték ujdonság utolsó előadás.

* **Nádor és Kardos bucsuja.** A Sárga lilium tegnap esti előadásán bucsuzott a debreceni közönségtől a társulat két fiatal, szimpatikus tagja, Kardos Géza és Nádor Zsiga. A zsúfolt ház közönsége tüntető melegséggel bucsuztatta és tapsolta a tehetséges színészeket. Vajpa Ilonka nagyon szépen játszott, őt is sokat tapsolták. Császár Kamilla is igen bájos volt epizód szerepében.

* **Két nagyváradi tiszt a Népoperahoz szerződött.** A művészvilágnak érdekes szenzációja az a két szerződötetés, amelyet néhány nappal ezelőtt kötött meg Márkus Dezső, a magy. kir. Operaház volt karmestere és az őszszel megnyíló Népopera igazgatója. A nagyképzeltségű, tehetségeket méltányoló színházigazgató két nagyváradi honvédtisztet, egy hadnagyot és egy főhadnagyot szerződötett új színházához, amelynek tagjait a főváros és a vidék legjobb színészerőit közül most toborozza. Nagy Ferenc nagyváradi honvédhadnagyot Márkus Dezső hatalmas zenekarához nagy gázsival primhegedűsnek szerződötette le. Nagy Ferenc zenei képzettségéről, hegedűtechnikájáról sokat beszéltek a nagyváradi uri társaságokban. Több ízben tett látogatást Márkus Dezsőnél még operai karnagyi működése idején, aki e volt ragadtatva a szimpatikus fiatal tiszt precíz és művészi játékától. Egy ízben a „Bolond” című Rákosi-Szabados opera főpróbájának kezdete előtt a kar primhegedűse megbetegedett. Nagy Ferenc beült az orchesterbe, elfoglalta a primhegedűs helyét és próba nélkül, első látásra végig lejátszolta az egész partiúrát. A másik nagyváradi tiszt Barna István honvédfőhadnagy a Népopera tenoristájának szerződötött el. Ismerősei azt mesélik, hogy párállan szépségű, tiszta, csengő tenorhangja van. Kiképzett és a legmagasabb regiszterekig terjedő. Sokszor gyönyörködve hallgatták énekét. Barna István is tárgyalásokba bocsátkozott Márkus Dezsővel, aki nyomban felismerte a hadnagy ritka rátermettséget és kitűnő feltételek mellett megkötötte vele a szerződötést. Barna István és Nagy Ferenc nemsokára beadják lemondásukat a hadvezetőséghez.

Gyermeknap Debrecenben.

Az Országos Gyermekvédő Liga szombaton és vasárnap kiküldi az irgalom nevében előkelő munkatársait az utcára, hogy állítsák meg a járókelőket és adakozásra bírják a legszentebb cél, az elhagyott gyermekek védelme érdekében.

Voltaképpen Debrecen közönségét nem is kell külön buzdítani a jótékonyság gyakorlására: általánosságban két esetben adakozik itt jótékony célra mindenki. Először, ha ezáltal belekerül a neve a lapokba, másodsor, ha szép asszonyok, leányok fizetnek egy-egy bájos mosolyal a jótékonycélú koronáért, vagy pláne banknótáért.

Most erről az utóbbi esetről van szó. Debrecen város előkelőségének szép asszonyai, bájos leányai állanak ki az utcasarokra és a jótékonyság melegétől ragyogó szemek sugara fogja kérni a setálókat, hogy adakozzanak tőlük telhetőleg a nemes célra. S hogy aztán hálás szempillantás lesz a legszebb jutalma az adakozóknak, az csak természetes.

Mégis illő és méltányos, hogy újra a közönség emlékezetébe idézzük: mennyivel különb, fontosabb és messzebb kiható a köznapalmizsnálkodásnál az az áldozás, amelyet a Gyermekvédő Liga urnájánál mutatunk be. Életet ment, veszendő erkölcsöt gyógyít és a nemzeti erőt gyarapítja ez a Liga, a legemberségesebb, legszentebb egyesülés mindazok közül, amelyeket ezen a néven a történelem ismer.

Csöndben, zajtalanul dolgozik a társadalmi intézmény egész esztendőn át, hogy hathatós munkájával kiegészítse a magyar állami gyermekvédelmet, a legnagyobb szerű és legdicsőségesebb nemzeti alkotását, amelyet őszinte csodálattal emlegetnek Ausztriától Nagybritániáig, sőt szerie a kulturált ujjvilágban is. A Liga, nagyszívű elnökének irányításával, páratlanul lelkes vezérkarának segítségével sokkal nagyobb, fáradságosabb és gyümölcsözőbb munkát végez, mint a laikus közönség gondolja.

Egyszer évenként azonban ehhez a laikus közönséghez fordul támogatásért. Két napon át az övé minden érdeklődés, az ő képére alakul át az utca forgataga: gyermeknap van és a kettős ünnepén az okos és tudatos emberszeretnek mindenki tudomást vesz akaratlan is a Liga létéről.

Ha ez a kedves, népszerű, megszokottá lett intézmény, a gyermeknap, semmi egyéb eredményrel nem járna, csak éppen megállítaná, gondolkodóba ejtené, egy zajtalan, de annál áldásosabb nemzetmentő munkára figyelmeztetné a százazreket, akkor is jelentős volna nagyszerű erkölcsi erejével. De tul ezen az erkölcsi jelentőségen anyagi sikert is szerez a Ligának egyfelől a közönség szives és spontán áldozása, másfelől a gyűjtéssel foglalatalkodó urihölgyek lankadallan buzgalma, fáradozása, személyes szeretetreméltósága.

A gyermeknapnak ezideig csak emelkedőben volt népszerűsége is, kézzelfogható eredménye is. Reméljük, hogy ez idén fokozódni fog mind a kettő; és pedig abban az arányban, amint növekedett a közszükség, amely a Ligát megteremtette és fentartja s amely mint intenzívebbé lesz az a tevékenység, amely a Liga a veszendő lelkek megmenté-

sére, az elhagyott gyermekek védelmére, a legbecsebb nemzeti jószágnak: az ép emberéletnek megtartására fordít.

**Mindenféle
Nyomtatványokat
olcsón készít**

HOROVITZ ZSIGMOND

könyvnyomdája

Darabos-utca 7. sz. a.

UJDONSÁGOK

— **Barát Ármint ünnepése.** A miniszterelnöki sajtóiroda új főnökét, Barát Ármint kir. tanácsos tiszteletére tegnap este a Hungária szálló külön termében lakomát rendeztek, újságíró barátai és tisztelői, melyen igen számosan jelentek meg. Barát Ármint Pályi Ede, Schiller Henrik dr, Szatmári Mór, Purjesz Lajos, Kovács Dénes dr, Cseregi Hugó, Mandovszky Richárd szerkesztők és még számosan köszöntötték fel, ünnepelvén őt mint verbeli újságírót, akit erre a díszes polcra valóban újságíró érdemei emeltek. Barát Ármint megmagasztaltan köszöntötte meg a szeretet e megnyilvánulását és hangsúlyozta, hogy aki mindig újságíró volt, egy vezérével visz magával új állásába: az őszinte kollegialitást és kéri, hogy minden kollegája mindig bizalommal forduljon hozzá. A társaság még sokáig ünnepelte Barát Ármint.

— **Drága lesz az olcsó csatorna.** A debreceni háztulajdonosok egyesületének vállalkozója egy csomó ürszék építésére kért engedélyt a várostól. Ezeket az építkezéseket azoknál a háztulajdonosoknál akarják eszközölni, akik az egyesület útján végeztetik a csatornázási házi bekapcsolásait. Kiténik ebből, hogy az egyesületi vállalkozó csak ezért szabott olcsóbb árt a város által elfogadott egységáraknál, mert egyéb munkálatokra is számított és el is végzi azokat. Hogy aztán ezeknél az „egyéb” munkálatoknál behozza a bekapcsolás esetleges veszteségeit, az csak természetes. Félt, hogy nagyon sok háztulajdonos részéről keserves sirás és kiábrándulás lesz a vége a „tulolcsó” bekapcsolásoknak.

— **A Debreceni Patronázs-Egyesület évi rendezéséről.** A város háza nagy tanácstermében. Van szerencsém az elnökség nevében a közgyűlésre, melynek főtárgya az elmúlt egyesületi év működéséről szóló titkári jelentés leendő, a t. tagokat ezúton is, mint ahogy személyi meghívók útján is tettem, tisztelettel meghívni. De meghívom arra nemcsak a tagokat, de az ügyünk iránt érdeklődő nagyközönséget is, hogy ismerjék meg minél többben áldásos, emberlélekmentő munkájában mindszélesebb körre terjeszkedő Egyesületünk működését, jóakaratu buzgalmat. Kérjük minél többeknek a szives érdeklődését. Debrecen, 1911. május 15. Csiky Lajos, patr. egyesületi titkár.

— **A megyeház építése.** Hajdúvármegye legutóbbi közgyűlésén véglegesen elhatározta, hogy az új vármegyei székházat felépítteti. Kovács Gyula alispán beadványában már arra kéri a várost, hogy az építési engedélyt adja meg s egyben engedjék meg, hogy a lebontásnál szükséges kerítést a mostani megyeház előtt a gyalogjárón felállíthassák.

— **Száj- és körömfájás a Hortobágyon.** A hortobágyi marhaállományban legutóbb néhány száj- és körömfájásos eset fordult elő, ezért a város sürgősen kiküldte Bakcsi Ferenc vágóhídi állatorvost, hogy a szükséges óvintézkedéseket tegye folyamatba. Remélhető, hogy az állatorvos hamarosan elejét fogja venni a betegség terjedésnek.

— **Az Erzsébet-ut szabályozása.** Szabó Mihály és társai kérvényt adtak be a városhoz, melyben tiltakoznak az Erzsébet-ut olyan módon leendő szabályozása ellen, hogy az ut egyik oldalának házsortát kijebb, a másikat pedig bejebb kelljen építeni a mostaninál.

— **A bécs-budapesti repülőverseny.** A Magyar Aero-Klub a távrepülőverseny rendezéseinek előmunkálataival teljesen elkészült. A repülőverseny-téren tribün, kerítés, illetve beépődij nem lesz, csupán tagjai és a meghívott vendégek számára tart fenn a klub elkülönített helyet. Az érkezést tehát mindenki láthatja. A közönségnek azonban saját érdekében az országot mellett kell maradnia és legfeljebb a klub által kijelölt vonalig nyomulhat előre, mivel balesetnek teheti ki magát, vagy a leszálló aviatikus veszélyezteteti. Az Óbuda felől a Duna fölött átrepülő gépet különben a budai hegyekről vagy a Dunapartól is jól lehet látni. Az érkezési valószínű időt a klub már a megelőző napon megadja a főváros főbb utvonalaiban kifüggesztett sürgönyeivel és a másnap reggeli újságok útján, de a valószínű időt csak akkor tartják be, ha az aviatikus le nem szállt vagy el nem tévedt. A mai napon Bécsben egy aviatikus sem szállt fel. A felszállást az Aero-Klubnak előző nap este 6 óráig be kell jelenteni és ezt a klub a lapok útján tudomására hozza a közönségnek.

— **A himlőoltás áldozata.** Derecskéről jelentették tegnap a kir. ügyészségnek, hogy ott egy 5 és fél hónapos csecsemő szivszélhűdésben meghalt. A kislány Porkoláb Jánosné volt, aki az apróságot himlő ellen beoltatta. A szertől a csecsemő rosszul lett s rövid szenvedés után meghalt. A vizsgálat kiderítette, hogy gondatlanságról nem lehet szó, mert a gyermek gyenge szervezete nem bírta el az oltást.

— **A kondás merénylete.** A debreceni kórházba tegnap reggel a Nagycseréről egy fiatal gyermeket szállítottak be. Az illető Papp József 13 éves gyermek, akit a Nagycserén megölt egy Kalmár János nevű kondás. Papp József egy júlászpergővel játszott, mire Kalmár elővette revolverét s megfenyegette, hogy lelövi. A következő percben elszűlt a fegyver, s a golyó Papp baltáját szétrombolta. Valószínűleg amputálni kell a karját. A csendőrség a vizsgálatot megindította.

— **Arany Bika mulató.** Minden este zsufolt ház mutatja, hogy a megnyitó műsor a közönség kíváncsainak fényesen felel meg. A két kiváló kabaret művész, Kovács Andor és Arnyai Károly magánszamaikkal és szellemes kabaret-tréfáikkal napról-napra zajosabb sikert aratnak. Az attrakciók, köztük Rewells amerikai excentrikusok, Miriam „a megbolondult komédiás” minden műsor dicsőségére válnának. A sikerben osztoznak velők Jola Jolanda olasz soubrette, Deák nővérek táncduett, Mici Zlatka angol énekesnő és a női rész többi starjai. — A teljesen „fehér” jellegű előadások 9 órakor kezdődnek.

A városi közgyűlés programja.

Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága folyó 1911-ik évi május hó 19-én — pénteken — délután 3 órakor a városháza közgyűlési termében bizottsági rendes közgyűlést tart, melynek tárgysorozata a következő:

Polgármesteri jelentés 1911 március és április hónapokról. Belügyminiszeri leirat a köztisztasági teendők házi kezelésbe vétele ügyében 82—2896—1910. bkgy. szám alatt hozott üzletszabályzat jóváhagyásáról. — Ugyanaz a „Csatornázási szabályrendelet“ 27. §. módosításának jóváhagyásáról, továbbá a csatorna építési részletes feltételek 15-ik rész 4-ik §-ának a házi csatlakozások utcai csatornába betorkolása ügyében. — Ugyanaz a világitási vállalatnál alkalmazottak nyugdíjintézetii szabályainak jóváhagyásáról. — Miskolc város közönségének a husdrágaság megszüntetése érdekében a huszfogyasztási adóteleknek egyes helyiségek szerinti aránytalanságainak kiküszöbölése s a tételek fokozatos leszállítása és eltörlése végett a Miniszterelnök Urhoz intézett pártolás végett megküldött felirat. — Tanácsi előterjesztés az államkincstár tulajdonát képező pénzügyigazgatósági épület telkének a város részére leendő megszerzése tárgyában. — Ugyanaz a nagykölcsoni ői felveendő összegek nyugtázása tárgyában. — Ugyanaz a Piac-utca 26—28 ik sorszámú városi tulajdonát képező telkeken építendő három emeletes bérpalota ügyében. — Ugyanaz a városi tisztviselőkés alkalmazottak részére megszavazott fizetéskülönböztetnek az 1911.évre jóváhagyása tárgyában. A szervezeti szabályrendelet és a fizetésrendezés ügye. Tanácsi javaslat a szegényházi gondnok fizetésének rendezése tárgyában. Ugyanaz az Ajtó-utca 15. és 17. sz. ház megvétele tárgyában. Ugyanaz a Debreceni Gazdák Bankja által felállíttatni kért kizárólag üzlet engedélyezése tárgyában. Ugyanaz az üresedésbe jött református felsőleányiskola igazgatótanácsába és iskolaszékébe 1911., 12. és 13. évekre egy tag kiküldése tárgyában. A városi tanács betérjesztii a közkórház 1012. évi költségelirányzatát. — Névszerinti szavazás (harmadikban) a Forrai Ernő tulajdonát képező gróf Degenfeld tér 2 ik sorszámú házastelek megszerzése felett. — Névszerinti szavazás (első ízben) a Takács Bálint és neje tulajdonában levő Vörösmaty-utca 13. sorszámú házastelek megvétele felett. — Ugyanaz (első ízben) a Kontsek Géza nagykereskedő tulajdonát képező kertészeti telepnek megszerzése felett. — Ugyanaz (első ízben) dr Fráter Imre Simonyi-uti kerti földjéből 214'25 öl területnek a közkórház telkéből kivágandó 129 öl területtel kicserélése felett. — Ugyanaz (első ízben) a városi tulajdonát képező Bocskay-tér 1. számú házasteleknek Buray Sándor és József helybéli lakosok részére eladása felett. — Ugyanaz (első ízben) a Máv. Debrecen állomásán létesített új tömegaru raktárépület részszéke szükséges föld átengedése felett. — Az üresedésben levő rendőrkapitányi állásnak és az ennek folytán esetleg megüresedett állásnak választás utján betöltése. — Tanácsi előterjesztés a köz- és magán régi csatornák utcai részének megszüntetése tárgyában. Törvényhatósági biz. tagok indítványa a városszabályozási tervének keresztülvitele érdekében teletkszerző és értékesítő részvénytársaság alapítása iránt. — A délmagyarországi közművelődési egyesület kérelme egy általa fenntartandó internátus felépítésére és felszerelésére 200.000 korona kölcsön, valamint telekadományozása iránt. — A debreceni mezőgazdasági gépgyár Rt. kérvénye új részvényeknek a város által jegyzése iránt. Csapókereti olvasókör kérelme a város tulajdonát képező 252 négyszögöl területének az általa csereképen felajánlott 258 négyszögöl terület átengedése tárgyában. — Kupfer Jenő kérvénye a Korona kenyérgyár részére köveztvám és adómentesség megadása iránt. — Csukás Lajos reszelővágó kérvénye ipartelepe elhelyezéséhez az Ispó-

tálylapon megfelelő hely kijelölése iránt. — Tanácsi javastat Jókai Mór emlékére megörökítő budapesti szobor költségeihez 1000 K megszavazása iránt. — U. a. Bács Bodrog vármegye átirata alapján a Tisza Kálmán emlékének megörökítése végett Budapesten felállítandó szobor költségéhez 1000 K megszavazása tárgyában. — Nyugdíj és kegydíj iránti kérvények. Bábaoklevés kihirdetés. — Szabadságolás iránti kérvény.

A temető titka.

Levél a halotthoz.

A házsongárdi temetőnek nyílt titka van. Szomorú megrázó tragédia. A temető felső részében, ott ahol már egymás mellett domborulnak a jeltelen kis sírok, a szegény gyermekek sírjai, ott tegnap délután az egyik ilyen jelnélküli sír beszédessé vált. — A sírra ugyanis egy apa odadobta a házassági anyakönyvi kivonatát és négy ággal pedig egy levelet szurt le a hantba. A levél, mely a házassági kivonat felesleges voltát is megokolja, tele helyesírási hibával és ceruzával volt írva. Egyébként a következő volt;

„Kedves kicsi fiam.

Kijöttem tehédzád téged látogatni. Az én Bus szívemet akarom gyógyítani. De biza nem gyógyul az én szívem soha. Mert elhagyott az anyád, a hütlén, a csalfa. Kicsi testvérekédnek már mostohát keres, aki csak azt mongya, halgas bitang gyerek. Oly szép testvérekéd van, hogy ritkaság a párja, de mi öröm az neki, ha nincs édes apja.

Nincsen édes apja, mert elütte anyád. A kicsi hugodnak keres rossz mostohát. Erzsikém, Erzsikém, kedves kicsi lányom! Fáj a szívem érted, hogy ki nem mondhatom, engedelmet kérek, ha rossz apád voltam, azért mindig csak éretted aggóttam, mert én csak voltam, ámde többé nem leszek. Mindketten anyáddal áldottak legyetek.“

Ehhez a levélhez kommentárt fűzni már igazán nem kell. Jobban és megrázóbban beszél ez az asszonyért önmagával meghasonlott apa keservéről. Az apáról, aki itt akarja hagyni vagy már itt is hagyta talán az életet. A házassági anyakönyvi kivonatot a kolozsvári anyakönyvi hivatal állította ki 1908. május hó 31 én és 198—908. a száma.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A kadét rózsája. A két kadét, Szvoboda Ernő, szörnyű bűnbe esett. Az iskola udvarán letépett egy rózsát, ami pedig szigorúan tiltva volt. De hat mit nem tesz meg egy fiatal hadapród, mikor nyilván van valakije, akinek virággal szeretne kedveskedni s pénze arra nincs. Szvoboda Ernő se sokat törődött a tilalommal, a rózsát megszerezte úgy, ahogy tudta. Másnap rapporra kellett állania és Moga Viktor őrnagy, a cs. és kir. hadapródiskola parancsnoka, rájvált:

— Három nap egyes!

A március 6-án kimondta a büntetést, a kis kadét pedig leülte a három napi szigorított fogságot s nem is nagyon bánta, hogy azért, akinek a rózsát vitte, ajncelt kellett szenvednie. De a nagybátyját, dr báró Diószeghy Dezső ügyvédet fölháborította az, hogy a parancsnok olyan szigorúan büntette meg a kis kadétot. Fölháborodásában báró Diószeghy levelet írt s megmondta abban a véleményét Moga őrnagnak.

— Ön visszaél a hivatalos hatalmával, — írta a többek közt.

A had estparancsnokság utasította az őrnagyot, hogy — rágalmazás címén — tegyen följelentést a levél írója ellen. Így került a rózsá-affér a bíróság elé. De a törvényszék, mivelhogy a „sértés“ zárt levélben történt, nem rágalmazás, becsületsértés miatt helyezte vád alá az ügyvédet. Az ügyet ma tárgyalta a budapesti törvényszék Füzesséry bíró elnöklésével és dr báró Diószeghyt 60 korona pénzbüntetésre ítélte. Az elítélt, aki azzal védekezett, hogy ő nem sértett, csupán a véleményét mondta meg a szigorú parancsnoknak, — fellebbezett.

TÁVIRATOK.

A mexikói forradalom.

London, május 16. A Reuter-ügynökségnek jelentik Newyorkon át El Pazából: Carabajal, a mexikói kormány meghatalmazottja utasítást kapott, hogy a béketárgyalásokat ismét indítsa meg.

A görög trónörökös Londonban.

Aihén, május 16. Konstantin trónörökös és Zsófia trónörökösne Londonba utaztak, hogy mint Görögország hivatalos képviselői résztvegyenek a koronázási ünnepélyeken.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonafőzsde.

(Déli zárlat)

Budapest, május 16.

Az árak 50 kilogramonként

buza máj.	12 48—12 51.
buza okt.	11 35—11 45.
rozs okt.	9 52—9 54.
zab május.	— — — — —.
zab okt.	7 67—7 72.
Tengeri máj. 1911.	6 66—6 56.
Tengeri juli 1911.	6 67—6 67.

Értéktőzsde. Osztrák hitelrészvény 642'75 Magyar hitelrészvény 814'—.

Nyilttér.

E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Nyilatkozat.

Alulírott Vanderlich Konrad lugosi lakos, ezennel készséggel igazolom, hogy a Gaedicke A. bankház velem szembeni eljárása teljesen kifogástalan volt. Az általam folyamatba tett sajnálatos lépések megfontolatlanságból történtek s izgalomban oly állításokat imputáltam a Gaedicke A. részvénytársaság nálam járt megbízottainak, melyeket ezek az urak, kik velem szemben a legnagyobb nyíltsággal jártak el, soha nem tettek meg.

Ezen elégtétellel tartozom a Gaedicke bankháznak, mely velem szemben a méltányosság legszélsőbb határáig ment el, valamint a megállapodás létesítésekor közbenjárt uraknak.

Az indokolatlan meghurcoltatásokért ezennel a legünnepélyesebben bocsánatot kérek.

Budapest, 1911. évi április hó 30-án.

Dr Zala Emil,

tanu.

Vanderlich Konrad.

Dr Deutsch Arthur,

tanu.

Hitelesített

Dr Stamberger Ferenc,

kir. közjegyző jelenlétében, Budapest.

elismert

legjobb, legegánsabb és legolcsóbb
hazai gyártmány.

Turul Cipőgyár r.-t.
Temesvár.

A monarkia legnagyobb cipőgyára.

Fiókraktár: DEBRECZEN.

Piac-utca 48. sz. Szent Anna-utca
sarkán.

130 saját kül- és belföldi fiókraktár.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

18.000 pár heti gyártás.

Telefon szám, Május 14-től 412.

Könyvnyomda

Hírlapkiadóvállalat

áthelyezés

A Stenczinger-ház lebontása folytán 1901. év
óta fennálló

Könyvnyomdám

a hírlapkiadó vállalattal együtt május hóban
áthelyezem **Darabos-utca 7. sz.** házamba.

Ez alkalomból könyvnyomdám **szedő-
gépekkel és új modern anyagokkal
villamos üzemre** rendezem be, úgy, hogy
a legkényesebb igényeket is minden tekintet-
ben kielégíthetem.

A n. é. közönség további b. pártfogását
kérem mély tisztelettel

Horovitz Zsigmond.

Telefon 330.

Fényképezési cikkek és levélpapírok Piac-utca 12. sz. a. papírüzletemben
jutányos árban beszerezhetők.

Apró hirdetések.

28 krajczárért fejel férfi vagy női harisnyát BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnyagyára. Debrecen, Tiszapalota.

Földet keresek megvételre, 30 hold körül, közel a városhoz, L. Kovács Darabos-utca 17.

A hajregénátor az őszülő haj eredeti színét visszaadja anélkül, hogy festene. Ára 1 kor. 50 filér Kubek Sándor „Meváltó” gyógyszer-tárában Debreczen, Tiszapalota.

Házilag főzött különleges baracklekvárnak kilóját 2.40, mézédés szilvalekvárnak 1.—, papírhéju dió postakosaranként 4 koronáért szállít Gyümölcskivitel Csongrádról.

Egy rollós ajtó betéttel és kétszárnyu üveg-ajtóval eladó. Bővebbet Darabos-utca 7. sz.

Egy vasúti, ipari célra nagyon alkalmas, eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Ákácshölgykarót, 1. rendű, 2 méteres, 20,000 db. egészben, vagy részletekben elad a hosszupályii-uradalom tisztartói hivatala. Hosszupályi (Bihar.-m.)

Szőlőoltványok 2 éves gyökeresoltványok I-ső osztály szokványminőségben, nagy mennyiség és választékban szállít Reitter József szőlőoltványtelep tulajdonos Lovrin. Árjegyzék ingyen és bermentve.

Ügyes leány felvétetik Piac-utca 12. a papír üzletbe.

Mme Thérése

Budapest, IV. Semmelweis-u. 2.

vállfűző

különlegességeivel

a mai napon megérkezett.

Figyelmeztetem a t. vevőközön-
séget, hogy látogatásokat

**csak levélbeli vagy telefoni
értesítésre**

teszek, minthogy itt tartózkodá-
som csupán egy napra terjed.

Lakásom a „Bika”-szállóban.

Különlegesség: halcsontnélküli fűző.

Legjobb arcz és kézápolószer a

Gyöngyvirág krém 1 korona

Szappan 70 filér és Puder 1 korona.

KUBEK SÁNDOR

„Meváltó” gyógyszer-tárában.

Debreczen, Tiszapalota.

Többszörös kitüntetésben részesült szenzációs háziszser

A DR. BOROVSZKY-FÉLE

BOROLIN

mely városunkban is megjelent. Ez a háziszser hatásában és erőalkotásában **felül-
multhatatlan gümőkóros izom- és idegfájdalmak, fej- és fogfájás,**
továbbá minden meghülés okozta bajok, mint **rheuma, köszvény, csusz, ischiás,**
izületi lob és zsámbán szenvedők, végül **fagyás okozta és égési sebek**
fájdalmainak megszüntetésére. **Kiváló fertőtlenítő- és testóvó háziszser.**

Kapható városunkban a következő czégekknél: BATÁRY IMRE, HARSÁNYI LAJOS,
KUBEK SÁNDOR, MIHALOVITS JENŐ, STEINER MANÓ, gyógyszer-
szeknél, KÖZPONTI DROGUERIÁBAN, DEUTSCH LAJOS, MÁYER JENŐ és BÉLA,
NAGY ANDRÁS ereskedő uraknál, Érmihályfalván: MÁTRAIÁKOS gyógyszer-tárában.
Földesen: WEISZ MIKSA kereskedésében. **1-20, 2- és 2-50 koronás
üvegekben.**

Készítik: **Dr. Borovszky R. orvos és Borovszky K. Budapest,
II. kerület Fő-utca 77/c. szám.**

CSEPPFOLYÓS GÁZ

(BLAUGAS) készen szállított világító gáz.

MAGÁN-LAKÁSOK, ÉPÜLETEK, KÁVÉHÁZAK, ÉTTERMEK, GAZDASÁGI
ÉPÜLETEK, FÜRDŐK, KÖZSÉGEKNEK KÉNYELMES, VESZÉLYTELEN
VILÁGÍTÁSA.

Azonos a vasuti kocsik izzóvilágításával. Laboratoriumi czélokra kiválóan alkalmas.
CARBOLINEUM GYÁRTÁS ÉS SZÁLLÍTÁS.

Földgázhoz a berendezés felhasználható

Nincs veszély! Nincs üzem! Nincs kezelés!

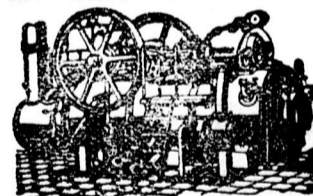
Szakértő kiküldése költség felszámítás nélkül. — Szakértő képviselőket keresek

HÉUFFEL SÁNDOR magánmérnök

Iroda: Budapest, VII. Rottenbiller-utca 1. — Gázgyár: Czinkota.

Linx 1909: aranyérem; legnagyobb kitüntetés

R. WOLF MAGDEBURG-BUCKAU
Képviselője:
Boros Artur okl. gépészmérnök,
BUDAPEST, VI., Teréz-körút 29.

Járkerekes és helyhez kötött telített és szabadalmazott
**túlhevített gőzzel
működő lokomobilok**

WOLF eredeti szerkezete 10—800 lóerőig.

Az ipar és mezőgazdaság leggazdaságosabb, legtartósabb és legmegbízhatóbb üzemgépei.

Összegyártás 700 000 lóerőn felül

FÉLIX-gyógyfürdő

Téli és nyári gyógyhely.

== **Nagyvárad mellett.** ==

Európa leggazdagabb kénes hévforrása, vízhőfoka 49. C. 17 millió
liter napi mennyiség.

Csusz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen.

1909. évben 9200 beteg hagyta el gyógyultan és javultan a páratlanul
hatásos Félix-fürdő gyógyforrásait, tükör-kád, iszap mód és szénsavas
fürdők, 250 kényelmes lakószoba, társalgó, zongora- és olvasóterem,
kitűnő vendéglők, állandó elsőrendű cigányzene, vasárnaponként katoná-
zene, tennispálya, gondozott sétautak. 400 holdas park és fenyveserdő,
16 személyvonat közlekedik május 1-től a Félix-fürdő állomására naponta.

Posta, távirtda, interurban telefon. **Curtaxe és zenedij nincs!**
Prospektust küld az Igazgatóság. **Egész éven át nyitva.**